

Koronavirus

Koronaepidemian vaikutukset hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen

THL:n seurantaraportti, viikot 2–3/2021, 27.1.2021

THL seuraa tiiviisti epidemiatilanteen kehittymistä. Koronavirustartuntoja on edelleen huolestuttavan paljon koko maassa. Erityisesti huolena on muuntoviruksen (ns. brittivarientin) leviämisen estäminen. [Lisää koronaepidemian tilannekatsauksessa](#)

[Lisää voimassa olevista rajoituksista valtioneuvoston verkkosivuilla](#)

[Lisää tietoa aluehallintoviraston verkkosivuilla](#)

Alueellisista suosituksista ja rajoituksista on tietoa sairaanhoitopiirien verkkosivuilla.

Tässä seurantaraportissa kerrotaan:

- Koetussa kriisimielialassa ei juuri muutoksia lokakuun jälkeen
- Reilu neljännes vähintään jonkin verran huolestunut kotitaloutensa toimeentulosta
- Viranomaisten ohjeita näytetään noudattavan vuoden alussa hieman syksyä ja loppuvuotta paremmin
- Työttömyys laski edelleen marraskuussa
- Poliisin kotihälytysten määrät kasvaneet koronaepidemian aikana
- Nollalinjan päivystyspuhelimeen ennätysmäärä soittoja vuonna 2020
- Senioriasiakkaiden määrät ja käynnit palasivat vuoden 2020 alun tasolle
- Erikoissairaanhoidossa potilasmäärien ja käyntien muutokset olivat keväällä 2020 suu-remmat kuin syksyllä 10 sairausryhmässä
- Koronaepidemialla vaikutuksia psykiatriseen erikoissairaanhoitoon, mutta vaikutuksissa alueellisia eroja
- Perustoimeentulotuen ja työttömyysturvan saajamäärät ja hakemukset
- Perustoimeentulotuen saajamäärät kasvoivat vain vähän vuonna 2020
- Tartuntatautipäivärahan saajien määrä kasvoi voimakkaasti vuonna 2020
- Omaolon suomenkielisten koronaviruksen oirearvioiden määrä puolittui vuodenvaihteessa
- Vaikutukset kansantalouteen

Viikkoraportin tietoja julkaistaan myös verkkosivulla: thl.fi/koronanvaikutukset

[Katso aiemmat seurantaraportit täältä](#)

Viikkoraportin ovat toimittaneet:

Juha Honkatukia, tutkimuspäällikkö, THL
Vuokko Härmä, erikoissuunnittelija, THL
Merita Jokela, erikoistutkija, THL
Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL
Laura Kestilä, tutkimuspäällikkö, THL
Pekka Rissanen, tietoylijohtaja, THL

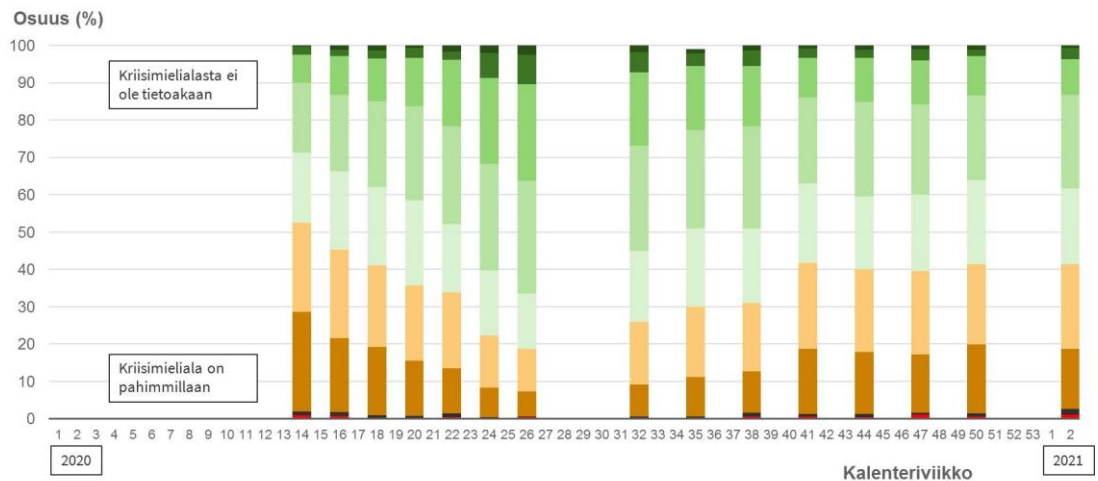
Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@thl.fi.

Väestön terveys, hyvinvointi ja elinolot

Koetussa kriisimielialassa ei juuri muutoksia lokakuun jälkeen

Vesa Jormanainen ja Laura Kestilä

Tilastokeskuksen toteuttamaan Kansalaispulssi-kyselyyn vastanneiden kokemus suomalaisten mielialasta näyttää tammikuun 2021 alkupuolella olevan hyvin samankaltainen kuin marras-joulukuussa. Vastaajia pyydettiin arvioimaan suomalaisten mielialaa asteikolla 1–10 (kriisimieliala pahimmillaan – kriisimielialasta ei tietoaakaan). Vastauksissa oli vaihtelua: noin 40 prosenttia vastanneista arvioi mielialan arvoilla 1–6, kun taas 60 prosenttia arvoilla 7–10. Osuudet ovat pysyneet suurin piirtein samoina lokakuun puolesta välistä saakka.

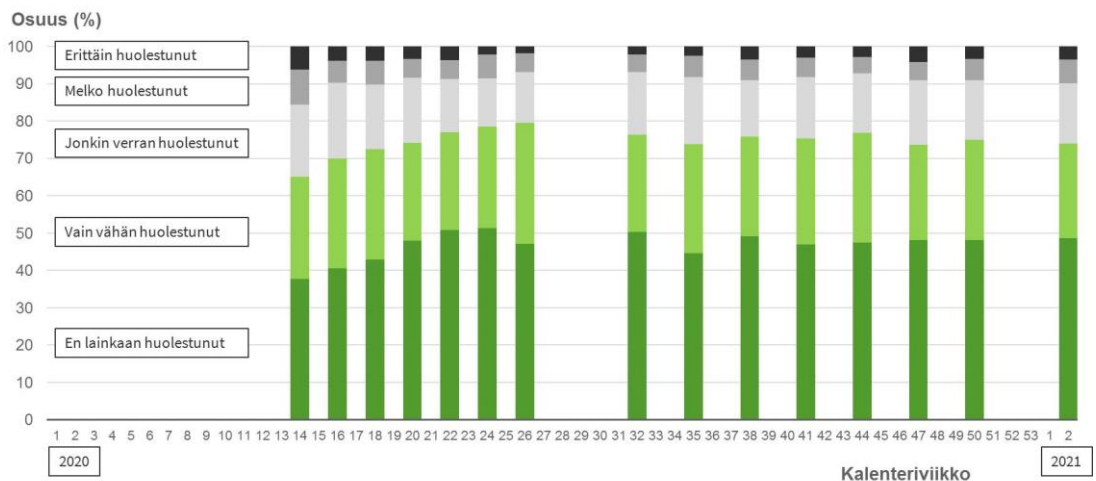
Kuvio: Vastaajien arvio suomalaisten mielialasta vastaushetkellä (asteikolla 1 (kriisimieliala pahimmillaan) – 10 (kriisimielialasta ei tietoaakaan) (prosenttia) viikoilla 14–50 vuonna 2020 ja viikolla 2 vuonna 2021. Lähde: Tilastokeskus, Kansalaispulssi. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Tulokset perustuvat Tilastokeskuksen toteuttamaan [Kansalaispulssi-kyselyyn](#), joka liittyy vallitseviin koronaepidemian aiheuttamiin poikkeusoloihin. Kysely toteutetaan verkkokyselynä ja siihen on mahdollista vastata älypuhelimien kautta. Ensimmäinen kysely tehtiin huhtikuun 2020 alkupuolella. Kysely toistetaan 2–3 viikon välein. Kyselyn kohdeperusjoukko on 15–74-vuotiaat manner-suomalaiset. Vastaajat vaihtuvat joka kierroksella.

Reilu neljännes vähintään jonkin verran huolestunut kotitaloutensa toimeentulosta

Vesa Jormanainen ja Laura Kestilä

Vuoden 2021 tammikuun alussa reilu neljännes Tilastokeskuksen toteuttamaan Kansalaispulssi-kyselyyn vastanneista koki olevansa vähintään jonkin verran huolestunut kotitaloutensa toimeentulosta seuraavan kuukauden aikana. Osuus on pysytellyt suurin piirtein samana syksystä lähtien. Noin puolet kyselyyn vastanneista ei ollut lainkaan huolestunut kotitaloutensa toimeentulosta.

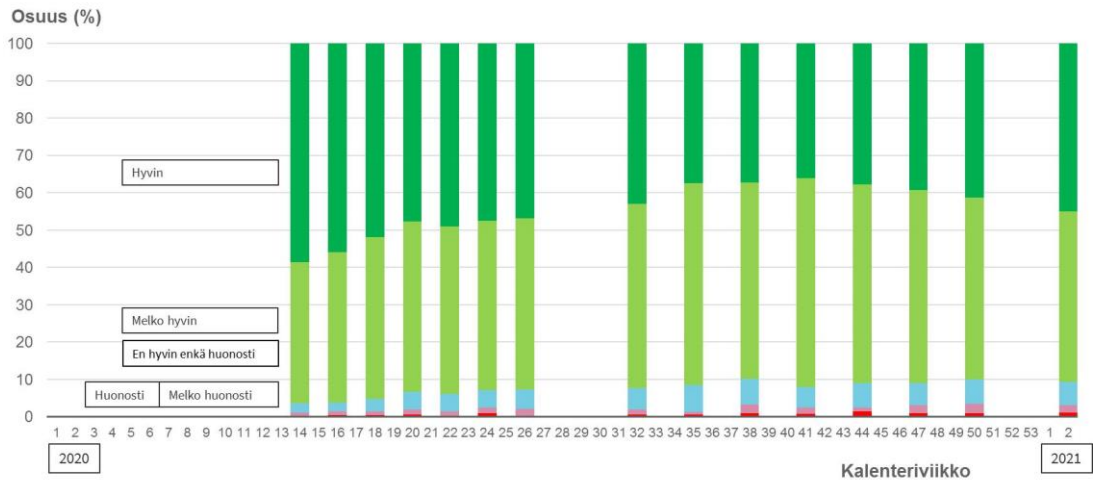
Kuvio: Kotitaloutensa toimeentulosta seuraavan kuukauden aikana eri tavoin huolestuneiden osuudet (prosenttia) viikoilla 14–50 vuonna 2020 ja viikolla 2 vuonna 2021. Lähde: Tilastokeskus, Kansalaispulssi. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Tulokset perustuvat Tilastokeskuksen toteuttamaan [Kansalaispulssi-kyselyyn](#), joka liittyy vallitseviin koronaepidemian aiheuttamiin poikkeusoloihin. Kysely toteutetaan verkkokyselynä ja siihen on mahdollista vastata älypuhelimien kautta. Ensimmäinen kysely tehtiin huhtikuun 2020 alkupuolella. Kysely toistetaan 2–3 viikon välein. Kyselyn kohdeperusjoukko on 15–74-vuotiaat manner-suomalaiset. Vastajat vaihtuvat joka kierroksella.

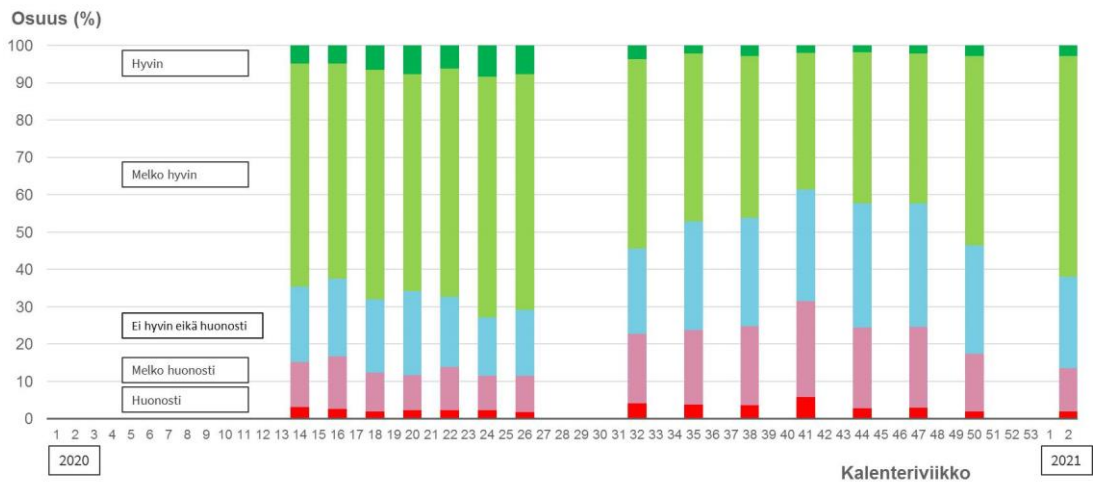
Viranomaisten ohjeita näytetään noudattavan vuoden alussa hieman syksyä ja loppuvuotta paremmin

Vesa Jormanainen ja Laura Kestilä

Vuoden 2021 tammikuun alussa Tilastokeskuksen toteuttamaan Kansalaispulssi-kyselyyn vastanneet kokivat hieman loppuvuotta yleisemmin, että he noudattavat viranomaisten antamia ohjeita hyvin. Noin 45 prosenttia kyselyyn vastanneista koki viikolla 2 noudattavansa ohjeita hyvin ja yhtä suuri osuus noudattavansa ohjeita melko hyvin. Reilu 60 prosenttia vastaajista koki, että muut ihmiset noudattavat viranomaisten ohjeita melko hyvin tai hyvin. Näin kokevien osuus on suurempi kuin marras-joulukuussa.

Kuvio: Vastaajan arvio siitä, kuinka hyvin itse kokee noudattaneensa viranomaisten antamia ohjeita (prosenttia) viikoilla 14–50 vuonna 2020 ja viikolla 2 vuonna 2021. Lähde: Tilastokeskus, Kansalaispulssi. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

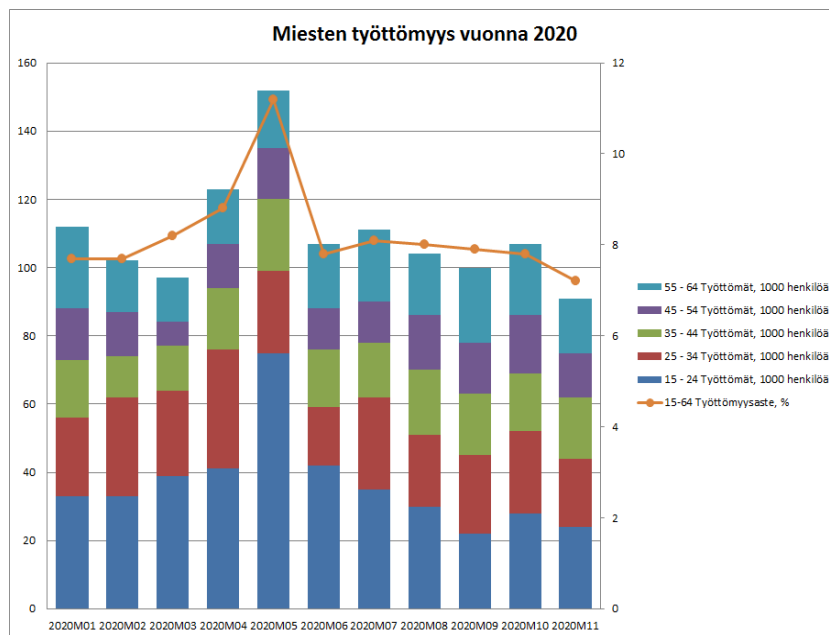
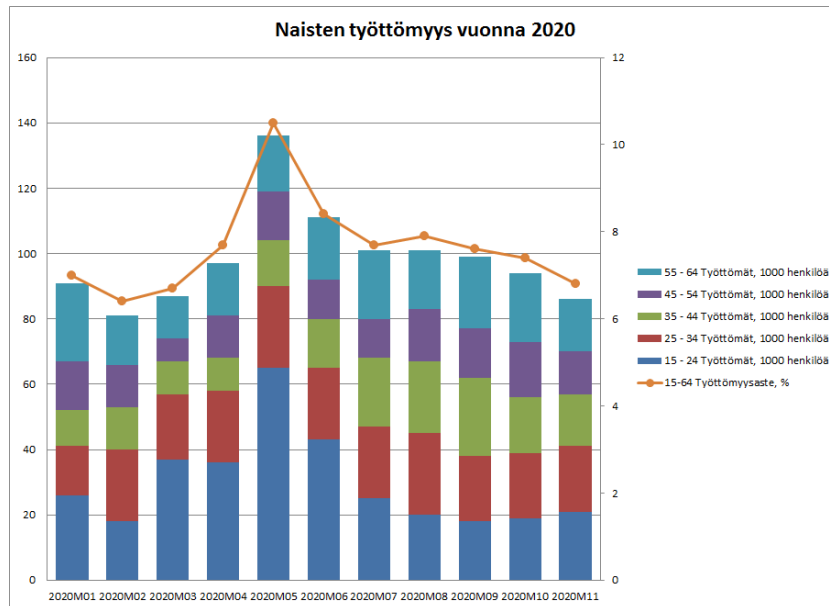
Kuvio: Vastaajan arvio siitä, kuinka hyvin kokee muiden noudattaneen viranomaisten antamia ohjeita (prosenttia) viikoilla 14–50 vuonna 2020 ja viikolla 2 vuonna 2021. Lähde: Tilastokeskus, Kansalaispulssi. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Tulokset perustuvat Tilastokeskuksen toteuttamaan [Kansalaispulssi-kyselyyn](#), joka liittyy vallitseviin koronaepidemian aiheuttamiin poikkeusoloihin. Kysely toteutetaan verkkokyselynä ja siihen on mahdollista vastata älypuhelimien kautta. Ensimmäinen kysely tehtiin huhtikuun 2020 alkupuolella. Kysely toistetaan 2–3 viikon välein. Kyselyn kohdeperusjoukko on 15–74-vuotiaat manner-suomalaiset. Vastajat vaihtuvat joka kierroksella.

Työttömyys oli edelleen laskussa marraskuussa

Juha Honkatukia ja Laura Kestilä

Työttömien määrä kasvoi alkuvuodesta toukokuuhun mennessä noin 85 000 henkilöllä. Työttömyys kohdistui sekä nais- että miesvaltaisille aloille, mm. rakentamiseen ja palvelualoille, mutta miesten työttömyys lisääntyi sekä määrällisesti että suhteellisesti naisten työttömyyttä enemmän. Kesällä rajoitustoimien lievennyttyä työttömyys alkoi laskea nopeasti ja palasi syksyllä alkuvuoden tasolle. Naisilla tosin vielä syys-lokakuussa työttömyys oli alkuvuoden tasoa korkeammalla, kun miesten työttömyys oli lähellä alkuvuoden tasoa. Marraskuussa sekä naisten että miesten työttömyys laski edelleen. Joulukuun tietoja ei vielä ole saatavilla.

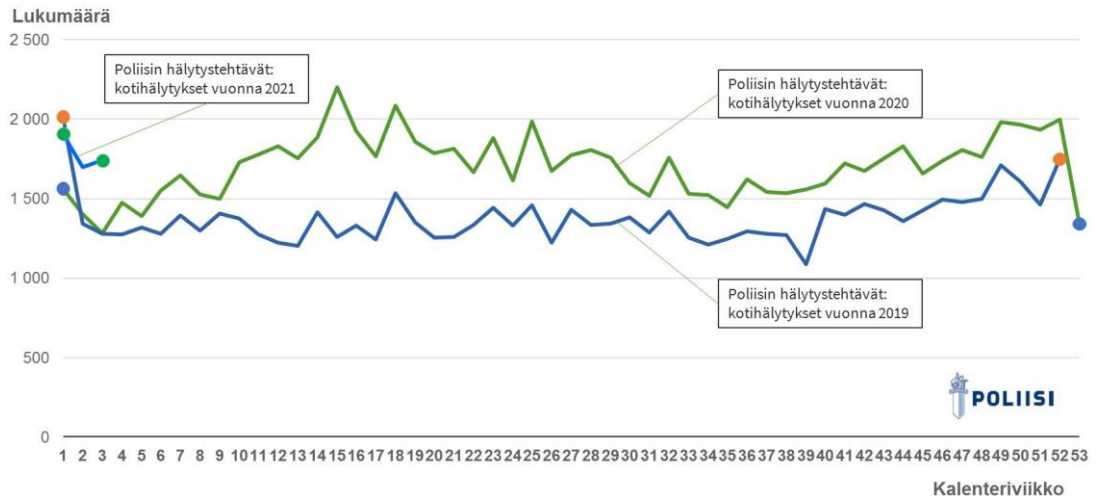

Kuvio: Työttömien määrän (lkm/1000, vasemmanpuoleinen asteikko) ja työttömyysasteen (prosenttia, oikeanpuoleinen asteikko) trendit (kausi- ja satunnaisvaihtelusta tasoitetut) ikäryhmittäin vuonna 2020 naisilla ja miehillä. Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Poliisin kotihälytysten määrät kasvaneet koronaepidemian aikana

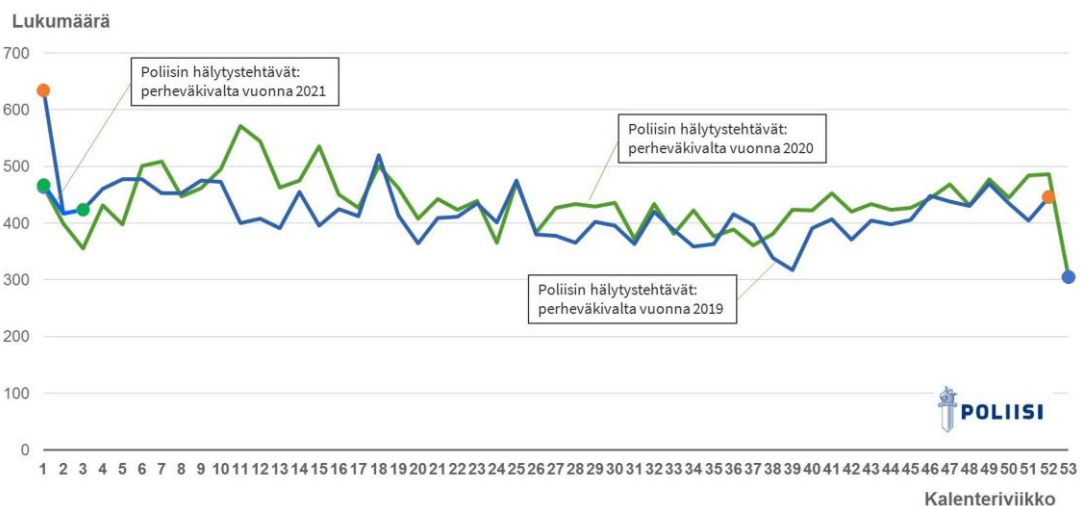
Jari Sundelin ja Vuokko Härmä

Poliisihallituksen tilastojen mukaan kotihälytysten määrät ovat kasvaneet viime keväästä asti. Eniten kasvua on ollut häiritsevän metelin ja häiriökäyttäytymisen vuoksi tehdyissä hälytyksissä, joka viittaa siihen että ihmiset viettävät epidemiatilanteen vuoksi enemmän aikaa kotona.

Kuvio: Poliisin hälytystehtävät, kotihälytykset viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: Poliisihallitus. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Myös perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät kasvoivat kevään aikana, mutta määrät palasivat edellisvuoden tasolle loppuvuodesta.

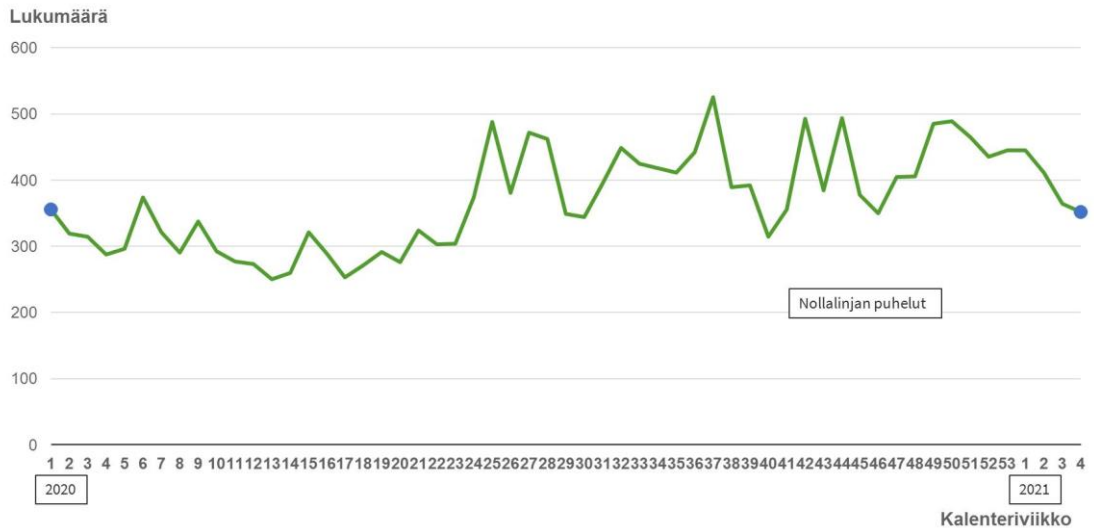

Kuvio: Poliisin hälytystehtävät, perheväkivalta viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: Poliisihallitus. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Nollalinjan päivystyspuhelimeen ennätysmäärä soittoja vuonna 2020

Elisa Niklander, Johanna Hietamäki ja Vuokko Härmä

Nollalinjan auttavasta puhelimesta haetaan apua lähisuhdeväkivaltaan. Keväällä koronapandemiaan liittyvät rajoitukset olivat laajimmat ja jolloin puhelujen määrät vähenivät. [THL:n asiantuntijoiden selvityksen](#) mukaan avun tarve näytti kasautuneen keväällä, sillä puheluita on tullut sen jälkeen enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Nollalinjalle soitettiin viime vuonna yli 19 000 puhelua. Kasvua edellisvuodesta oli 31 prosenttia.

Kuvio: Nollalinjaan soitetut puhelut viikoittain vuosina 2020–2021. Lähde: THL, Nollalinja. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

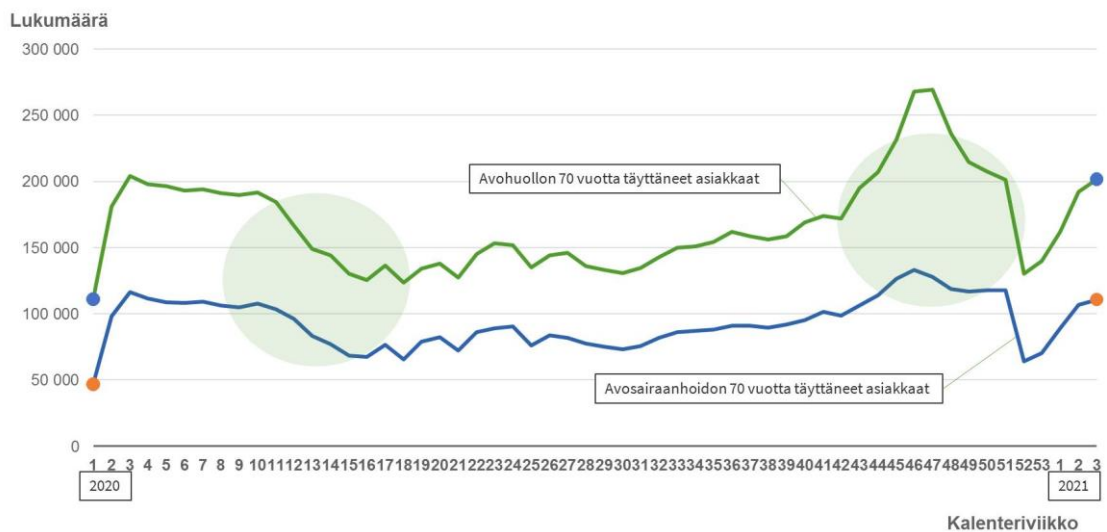
Palvelut ja etuudet

Senioriasiakkaiden määrät ja käynnit palasivat vuoden 2020 alun tasolle

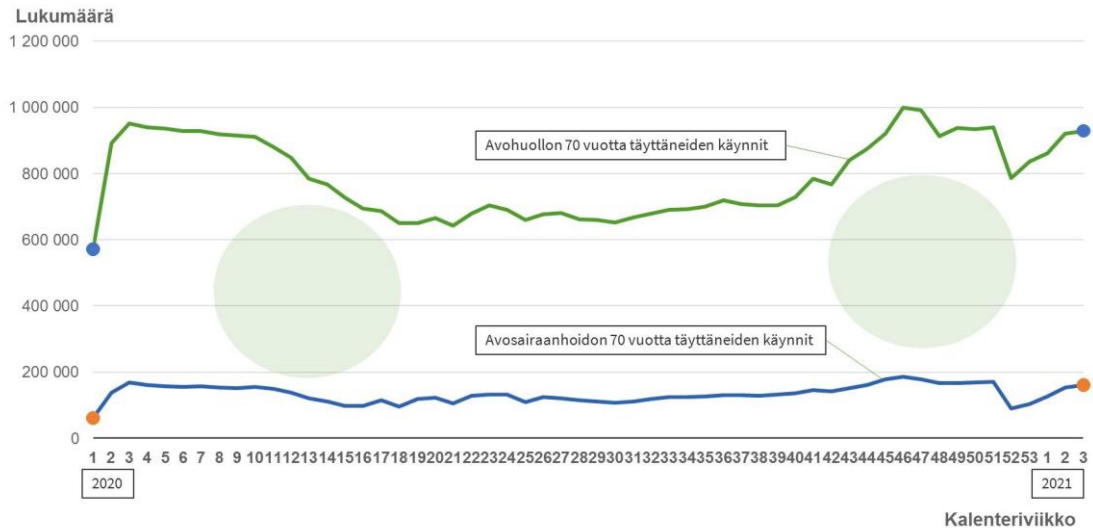
Vesa Jormanainen

Perusterveydenhuollon senioriasiakkaiden (70 vuotta täyttäneet) määrä väheni oleellisesti kevään 2020 poikkeusolojen aikana ja jatkoi uudella alkuvuotta pienemmällä tasolla kesän ajan. Asiakasmäärä lähti nousutrendille alkusyksyllä ja nousu kiihtyi lokakuun puolivälistä eteenpäin. Senioriasiakkaiden lukumäärä oli korkeimmillaan marraskuun lopulla vuonna 2020, jonka jälkeen määrä kääntyi laskutrendille kohti vuodenvaihdetta. Asiakasmäärän kehitys oli samanlainen avo- huollossa yhteensä sekä avosairaanhoidossa.

Vastaava kehitys havaitaan myös seniorien käyntimäärissä. Vaikuttaisi siltä, että vuoden 2021 ensimmäisten viikkojen aikana senioreiden asiakasmäärät ja käynnit olisivat palanneet vuoden 2020 alun tasolle.

Kuvio: Perusterveydenhuollon 70 vuotta täyttäneet asiakkaat avohuollossa ja avosairaanhoidossa viikoittain vuosina 2020–2021. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Kuvio: Perusterveydenhuollon 70 vuotta täyttäneiden käynnit avohuollossa ja avosairaanhoidossa viikoittain vuosina 2020–2021. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Erikoissairaanhoidossa potilasmäärien ja käyntien muutokset olivat keväällä 2020 suuremmat kuin syksyllä 10 sairausryhmässä

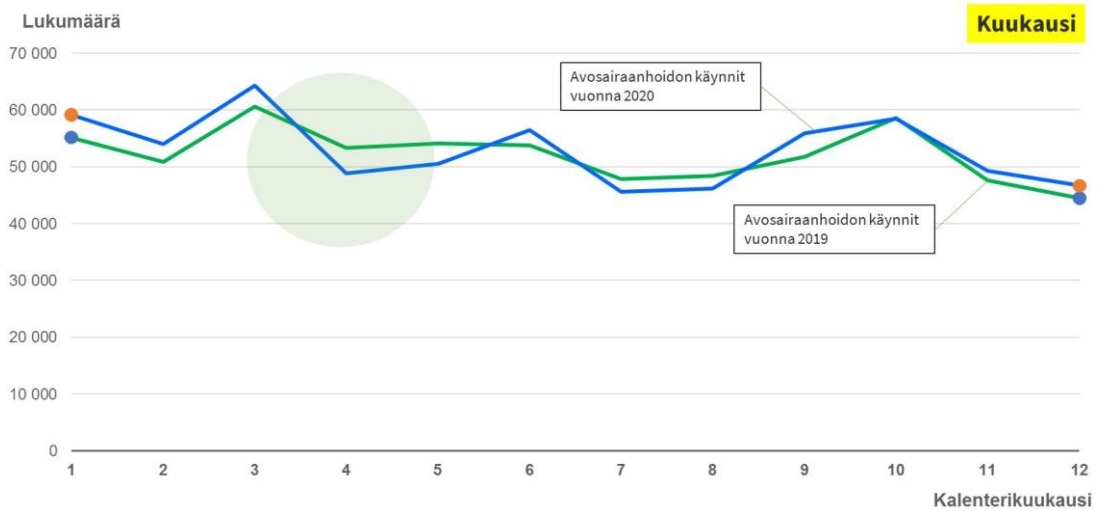
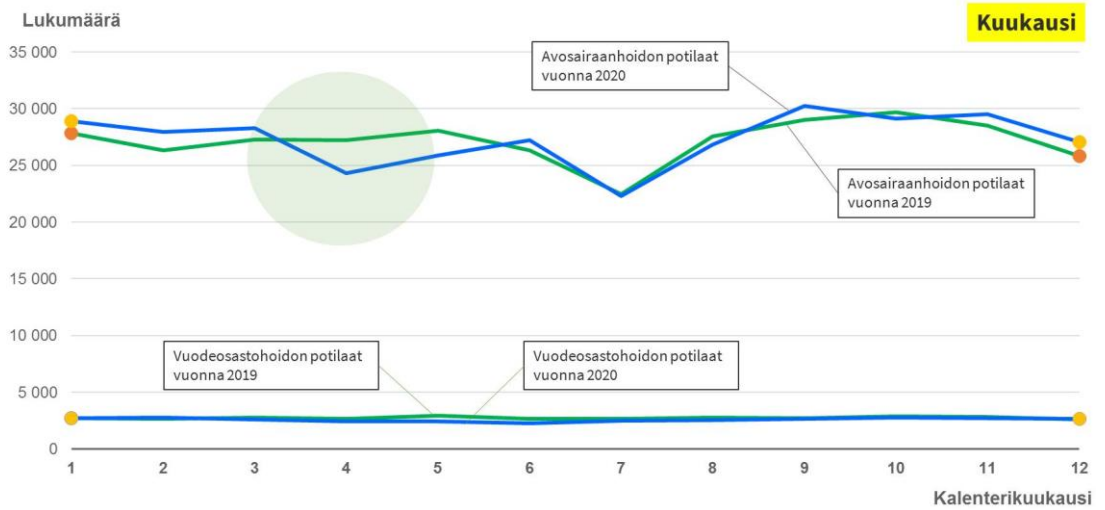
Jutta Järvelin ja Vesa Jormanainen

Erikoissairaanhoidon potilaiden määrä oli maaliskuussa 2020 selvästi pienempi kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2019. Muutos oli suurempi vuodeosastohoidossa kuin avohoidossa, koska osa avohoidon vastaanottokäynneistä korvautui etäasioinnilla. Syksyllä 2020 potilaiden määrä oli yleisesti jo lähellä edellisvuoden tasoa.

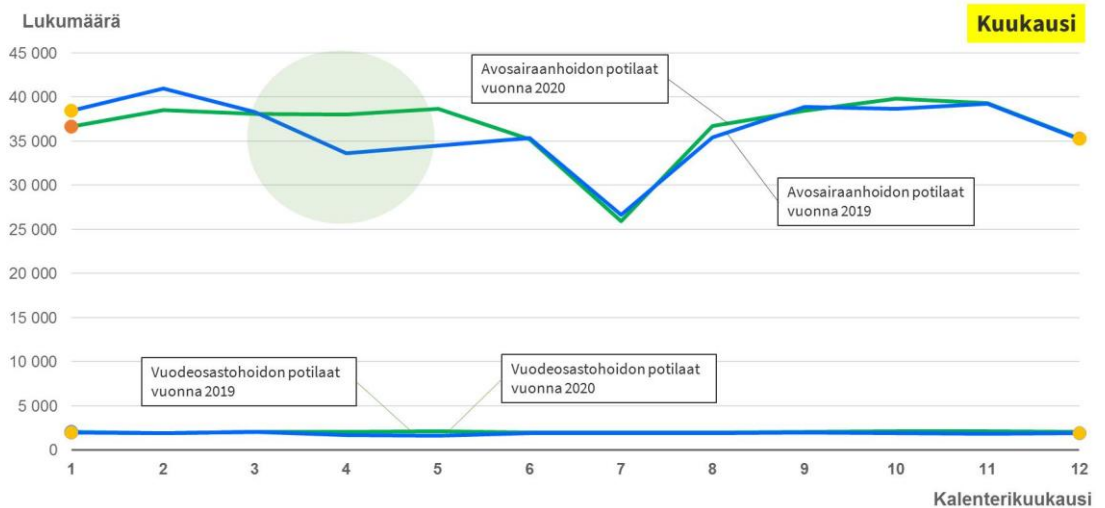
Potilaiden määrä pieneni keväällä 2020 lähes kaikissa sairausryhmissä, mutta muutos vaihteli paljon sairausryhmittäin. Määrä pieneni enemmän esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinsairauksien, vammojen ja myrkytysten, ruoansulatuselinten, silmäsairauksien, korva-, nenä- ja kurkkutautien sekä hengityselinsairauksien kuin kasvainten ja mielenterveyshäiriöiden hoidossa. Esimerkiksi huhtikuussa 2020 tuki- ja liikuntaelinsairauden vuoksi hoidettujen potilaiden määrä oli vuodeosastohoidossa noin 50 prosenttia ja avohoidossa noin 20 prosenttia pienempi kuin huhtikuussa 2019. Vastaavasti kasvainten vuoksi hoidettujen potilaiden määrä oli noin 10 prosenttia pienempi vuodeosastohoidossa ja avohoidossa. Muiden potilasryhmien määrän väheneminen keväällä 2020 vaihteli usein mainittujen lukujen välillä.

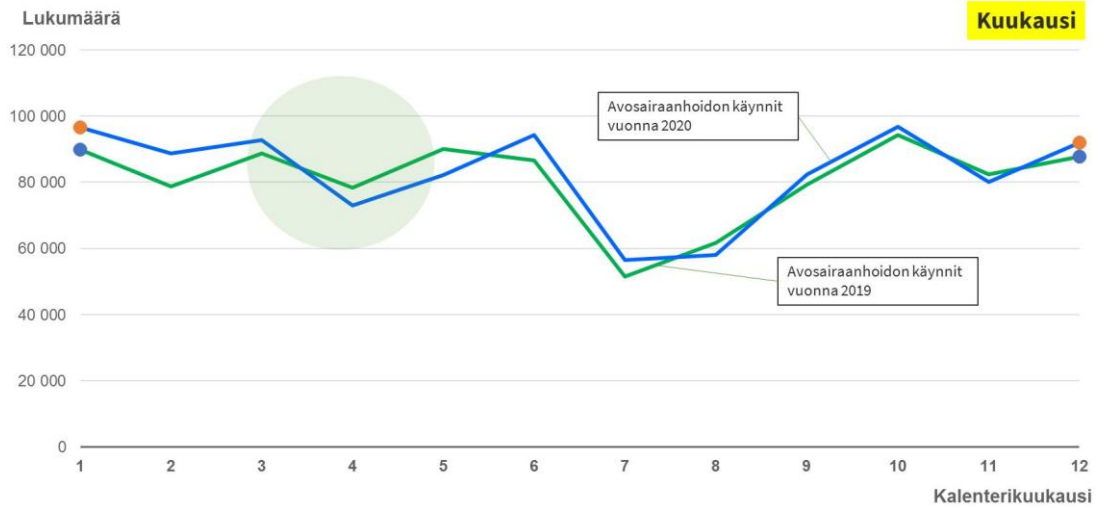
Myös tavanomaisten kirurgisten toimenpiteiden määrä oli vuonna 2020 pienempi kuin vuonna 2019. Muun muassa eräiden ortopedisten täyhystysleikkausten ja pehmytkudosleikkausten sekä korva-, nenä- ja kurkkutautien eräiden toimenpiteiden määrät pienenevät selvästi. Esimerkiksi nenän sivuonteloiden leikkauksia sekä nielurisoiden ja kitarisan poistoleikkauksia tehtiin 20–30 prosenttia vähemmän kuin edellisena vuonna. Sen sijaan sepelvaltimoihin kohdistuneiden toimenpiteiden määrä, kuten pallolaajennusten ja ohitusleikkausten määrä, pysyi lähes samana vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Edellä mainitut luvut perustuvat 15 sairaanhoitopiiriin ennakkotietoihin. Niissä eivät ole mukana HUS:n, Pirkanmaan, Vaasan, Etelä-Savon ja Itä-Savon tietoja, koska osa näistä sairaanhoitopiireistä oli liittymässä vuodenvaihteessa 2019–2020 ajantasaiseen Hilmo-tiedonkeruuseen, tiedonsiirtoon tuli syksyn kuluessa teknisiä ongelmia tai muista syistä. Lukuihin eivät sisälly koronaviruksen aiheuttaman sairauden vuoksi hoitoon otettujen potilaiden tiedot.

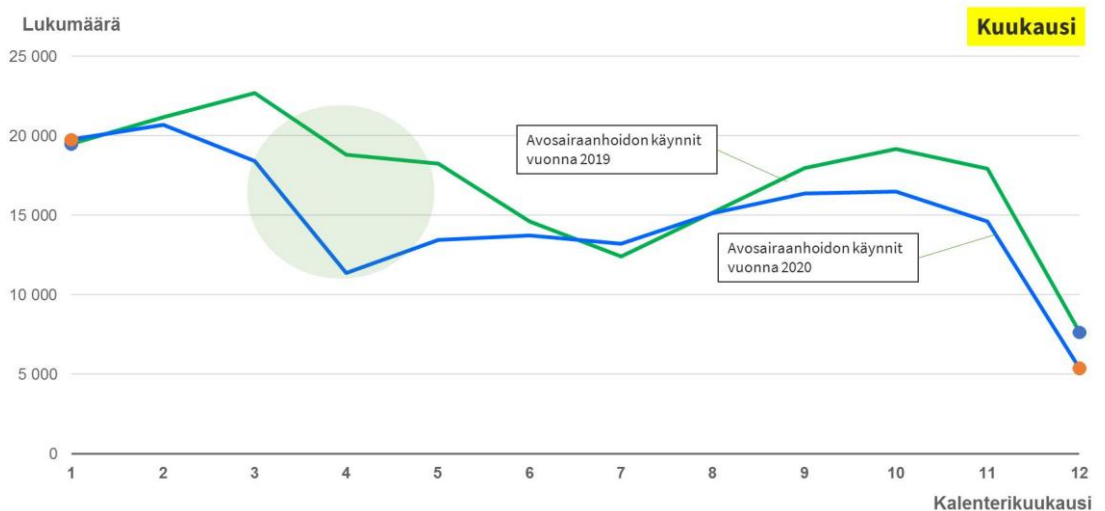
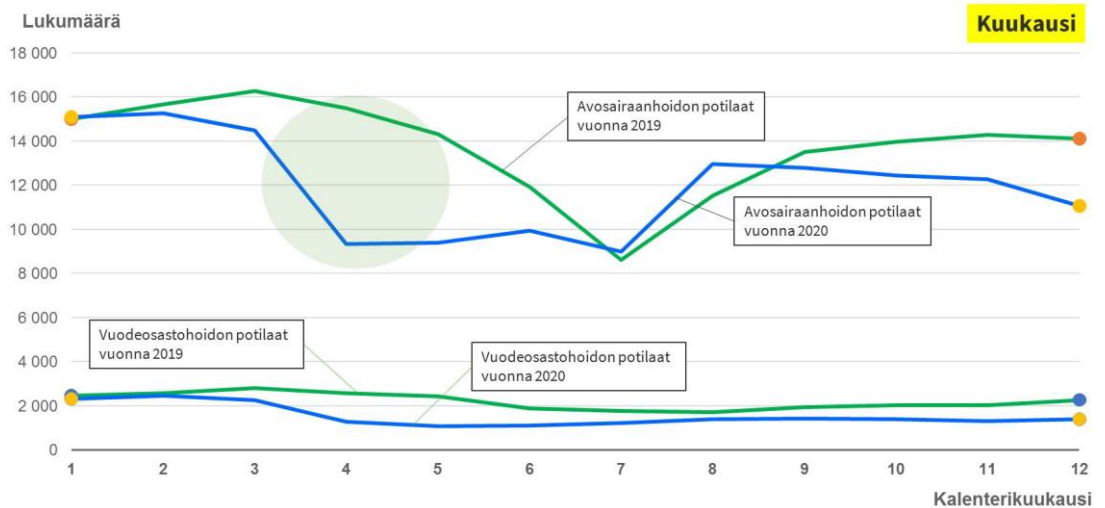

Kuvio: Kasvainten (ICD-10: C00–D48) vuoksi avosairaanhoidon ja vuodeosastohoidon potilaat sekä käynnit avosairaanhoidossa 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnooseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

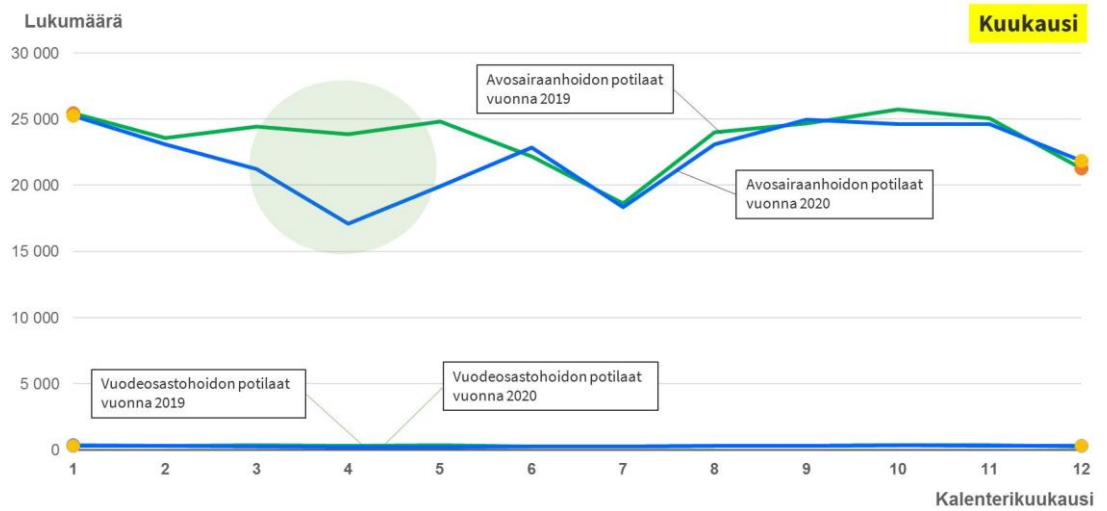

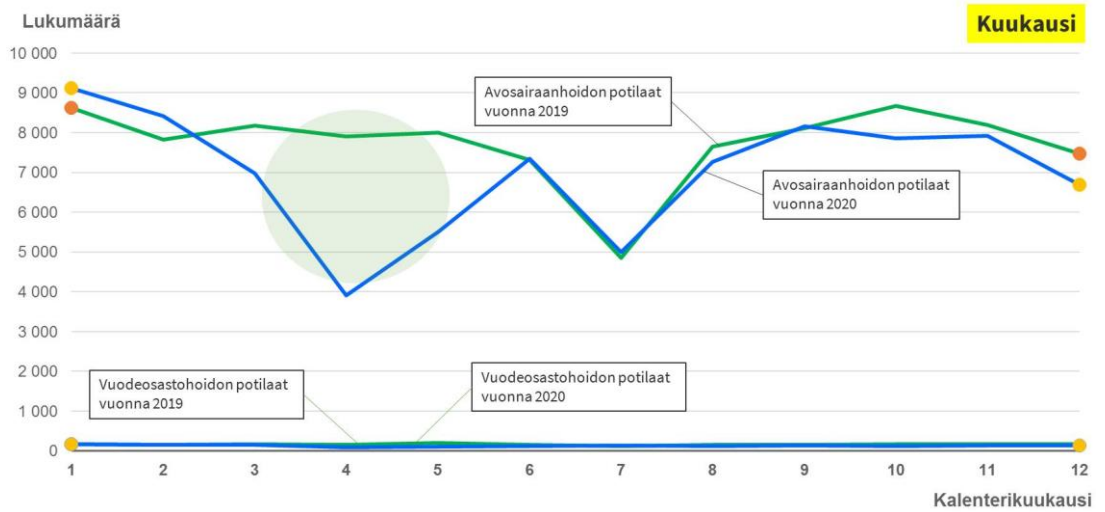
Kuvio: Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (ICD-10: F00–F99) potilaat avosairaanhoidossa ja vuodeosastolla sekä käynnit avosairaanhoidossa 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnoseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

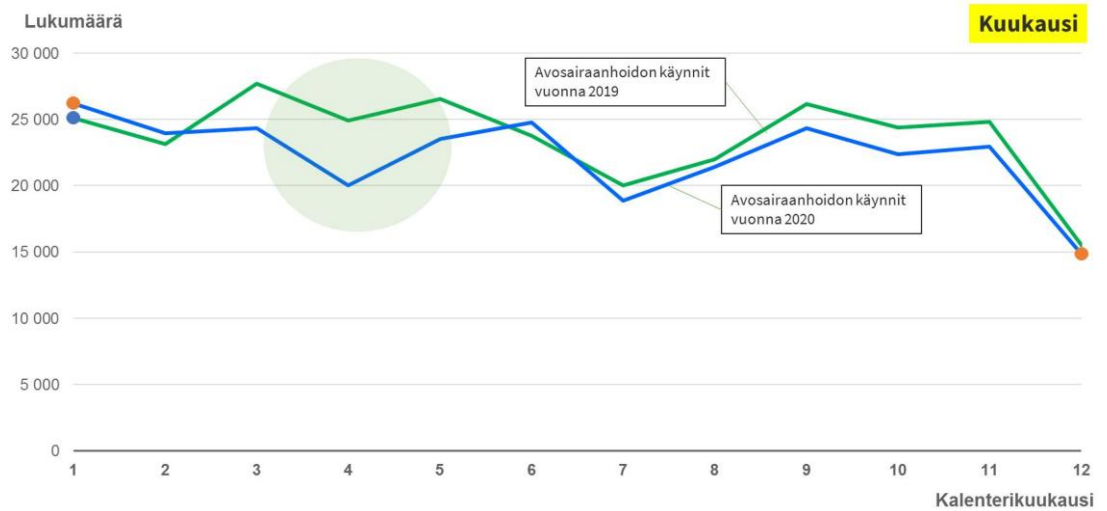
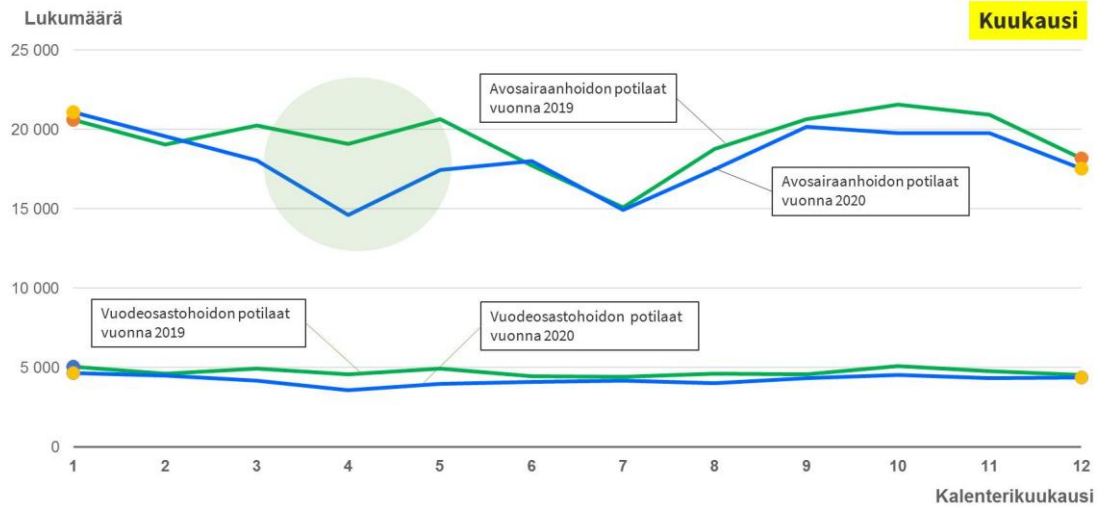
Kuvio: Hermoston sairauksien (ICD-10: G00–G59) avosairanhoidon ja vuodeosastohoidon potilaat sekä käynnit avosairanhoidossa 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnooseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

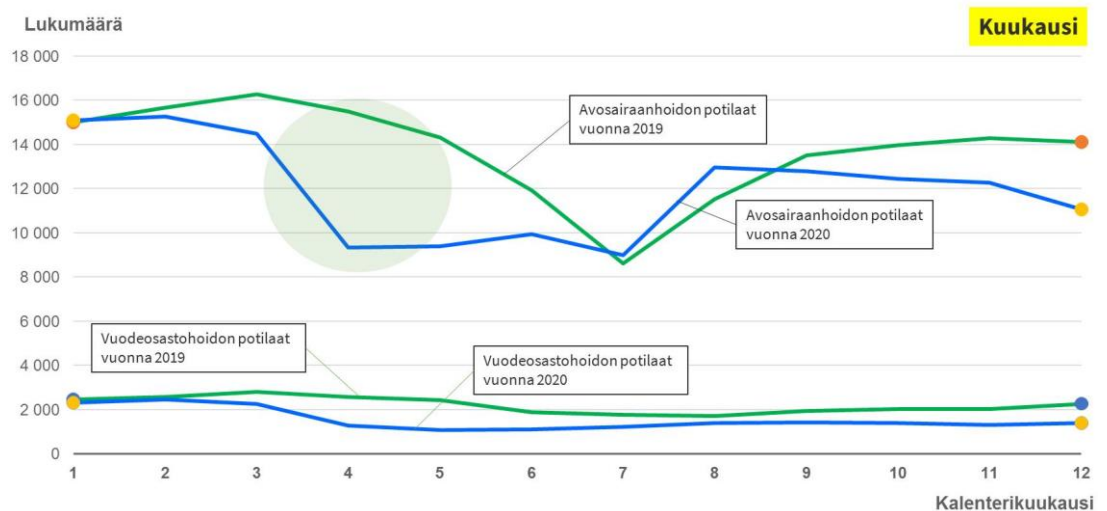
Kuvio: Silmän ja sen apuelinten sairauksien (ICD-10: H00–H59) potilaat avosairanhoidossa ja vuodeosastolla 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnooseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

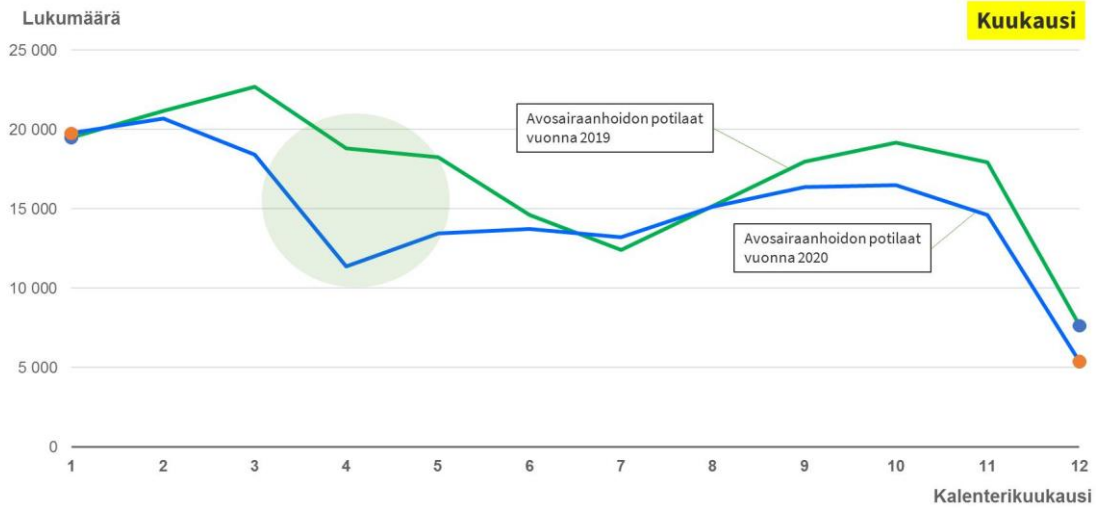

Kuvio: Korvan ja kartiolisäkkeen sairauksien (ICD-10: H60–H95) potilaat avosairanhoidossa ja vuodeosastolla 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnooseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

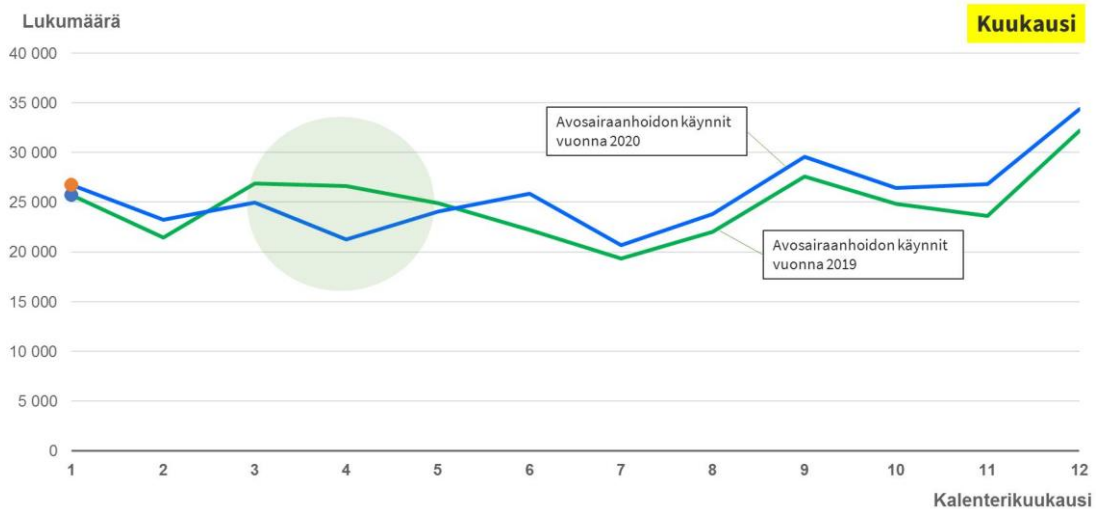
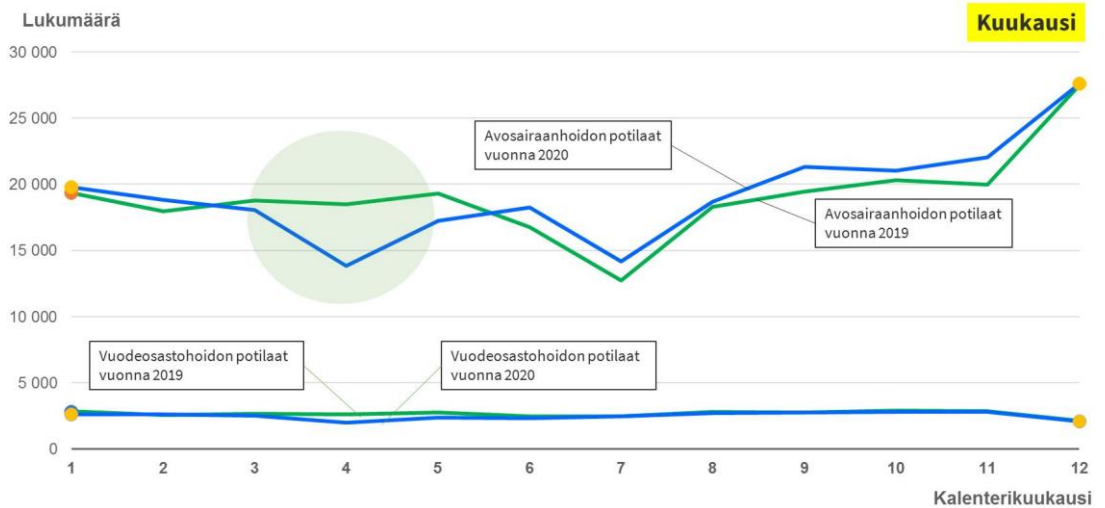

Kuvio: Verenkiertoelinten sairauksien (ICD-10: I00–H199) potilaat avosairaanhoidossa ja vuodeosastolla sekä käynnit avosairaanhoidossa 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakotiedot; ei COVID-19-diagnoseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

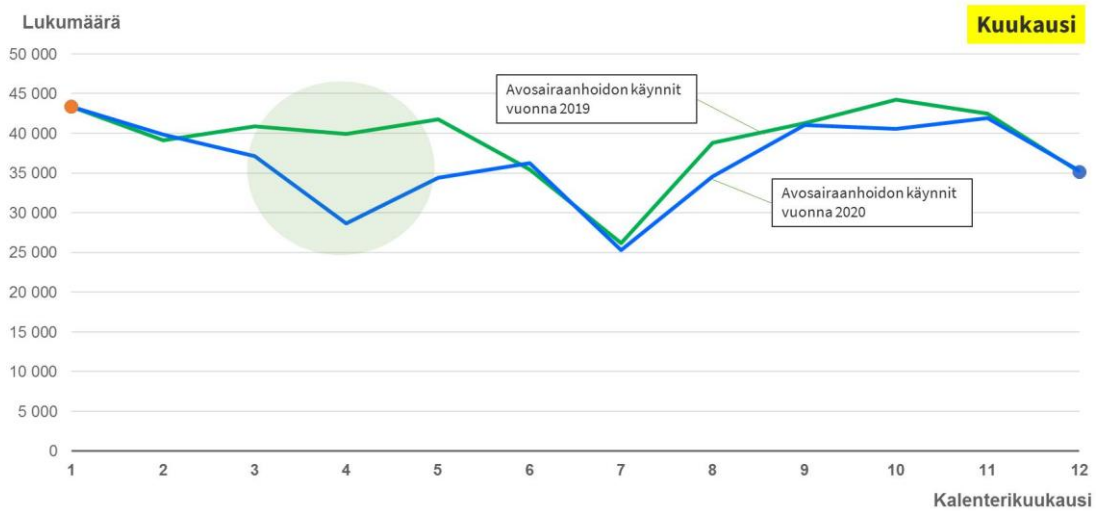
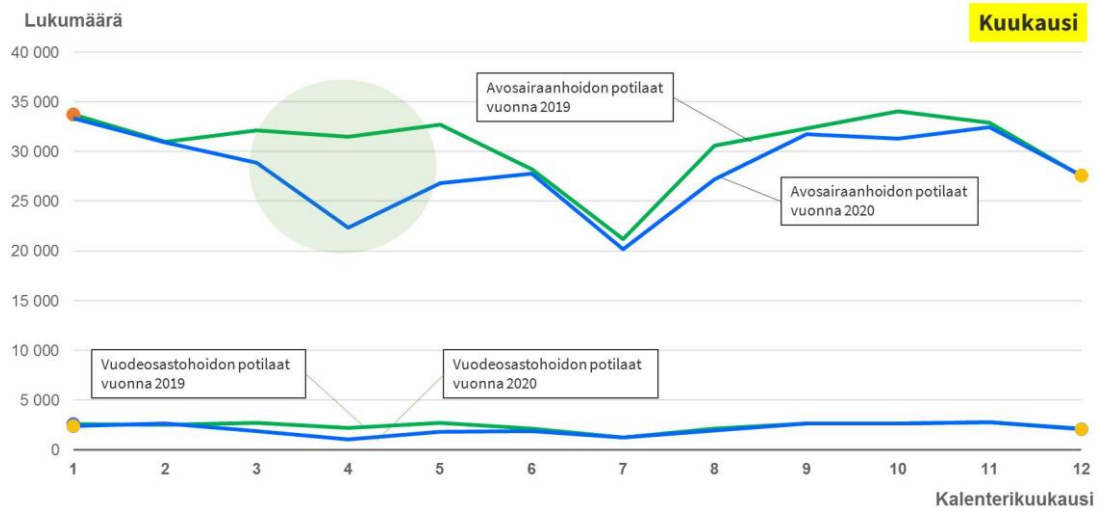

Kuvio: Hengityselinten sairauksien (ICD-10: J00–J99) potilaat avosairaanhoidossa ja vuodeosastolla sekä käynnit avosairaanhoidossa 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnooseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

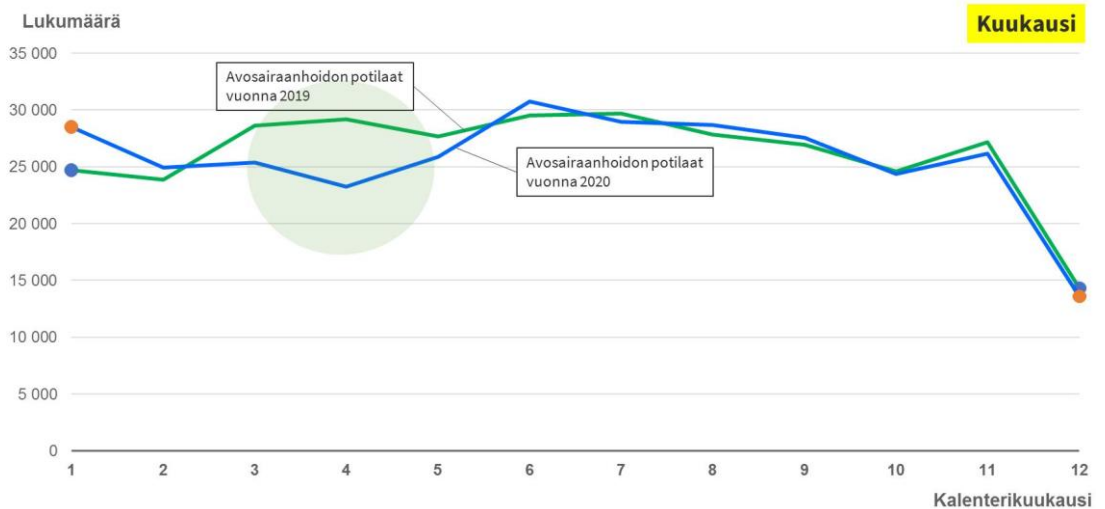
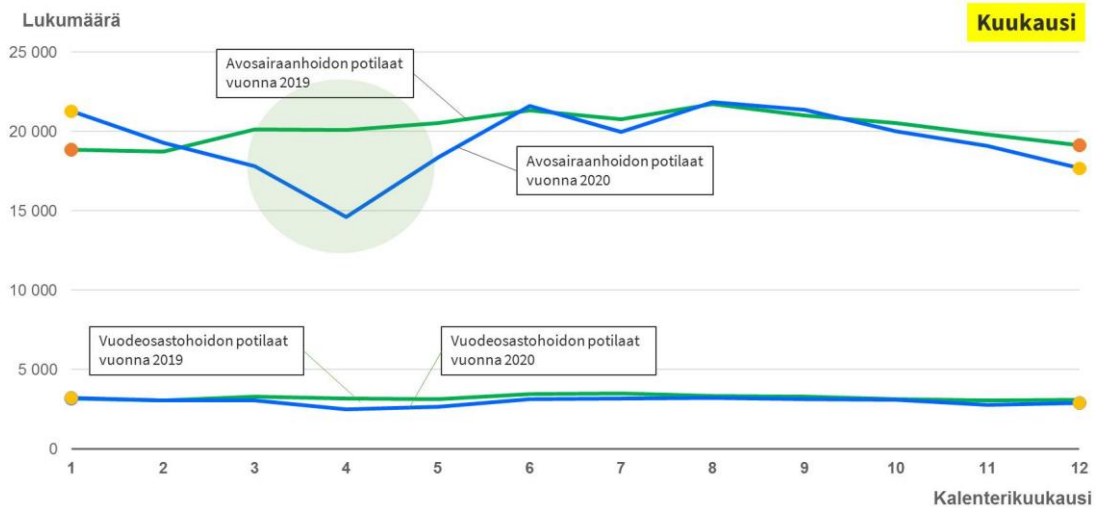

Kuvio: Ruuansulatuselinten sairauksien (ICD-10: K00–K93) potilaat avosairaanhoidossa ja vuodeosas-

tolla sekä käynnit avosairaanhoidossa 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnooseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Kuvio: Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairauksien (ICD-10: M00–M99) potilaat avosairaanhoidossa ja vuodeosastolla sekä käynnit avosairaanhoidossa 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnooseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Kuvio: Vammojen, myrkytysten ja eräiden muiden ulkoisten syiden seurausten (ICD-10: S00–T98) potilaat avosairaanhoidossa ja vuodeosastolla sekä käynnit avosairaanhoidossa 15 sairaanhoitopiirissä kuukausittain vuosina 2019–2020 (ennakkotiedot; ei COVID-19-diagnooseja). Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

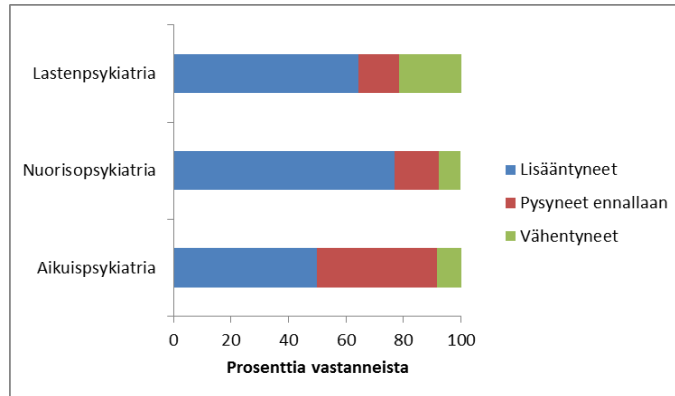
Koronaepidemiolla vaikutuksia psykiatriseen erikoissairaanhoidon, mutta vaikutuksissa alueellisia eroja

Jaana Suvisaari, Jukka Kärkkäinen ja Helena Vormo

Keväällä 2020 perusterveydenhuollon palvelujen supistuminen vähensi lähetemääriä erikoissairaanhoidon kaikilla alueilla, erityisesti marras-joulukuussa 2020 edellisvuoteen verrattuna. Vuoden 2020 joulukuussa lähetemäärä oli aikuisten palveluissa keskimäärin 13 prosenttia suurempi, nuorten palveluissa keskimäärin 10 prosenttia pienempi ja lasten palveluissa keskimäärin 3 prosenttia pienempi kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2019.

Kaikissa ikäryhmissä oli alueita, joissa lähetemäärät olivat kasvaneet merkittävästi ja alueita, joissa ne olivat vähentyneet. Avohoidon käyntimäärät lisääntyivät vuoden 2020 lopussa edellisvuoteen verrattuna. Joulukuussa käynneistä toteutui etäkäynteinä aikuispsykiatriassa keskimäärin 30 pro-

senttia, nuorisopsykiatriassa 24 prosenttia ja lastenpsykiatriassa 22 prosenttia. Osuudet olivat pienempiä kuin keväällä 2020.

Kuvio. Psykiatrisen erikoissairaanhoidon käyntimäärät marras-joulukuussa 2020 verrattuna samaan ajankohtaan vuonna 2019. Lähde: THL/STM. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Osa psykiatrisen erikoissairaanhoidon ja kuntoutuksen ryhmämuotoisesta toiminnasta (kuten verkostotapaamiset, terapia, kuntoutus ja päivätoiminta) on ollut mahdollista toteuttaa etäjärjestelyin tai hybridikokouksina. Osa ryhmämuotoisesta toiminnasta ja sosiaalihuollon järjestämästä sosiaalisesta kuntoutuksesta on kuitenkin keskeytynyt, mikä on heikentänyt vakavista mielenterveyshäiriöistä kärsivien tilannetta. Etäyhteyksin toteuttava hoito ei myöskään ole ollut kaikille potilaille riittävää tai soveltuvaa.

Psykiatrisen erikoissairaanhoidon henkilöstön työhyvinvointi on heikentynyt: aikuispsykiatrialla 46 prosenttia raportoi työhyvinvoinnin heikentyneen, kun osuudet olivat 54 prosenttia nuorisopsykiatrialla ja 47 prosenttia lastenpsykiatrialla.

Vapaamuotoisen palautteen perusteella koronaepidemian vaikutukset psykiatriseen erikoissairaanhoidon ovat olleet alueellisesti erilaiset. Yhtäällä vakavasti oireilevien tilanne on heikentynyt, jonot kasvaneet, kiireelliset läheteet lisääntyneet, sairaalaosastot ylipaikoilla ja henkilöstö kuormittunut, kun taas toisaalla jatkuu normaalisti. Joillain alueilla erikoissairaanhoidon toimintaa hankaloittavat koronaepidemiasta riippumattomat tekijät, kuten henkilöstövaje tai organisaatiomuutokset perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa.

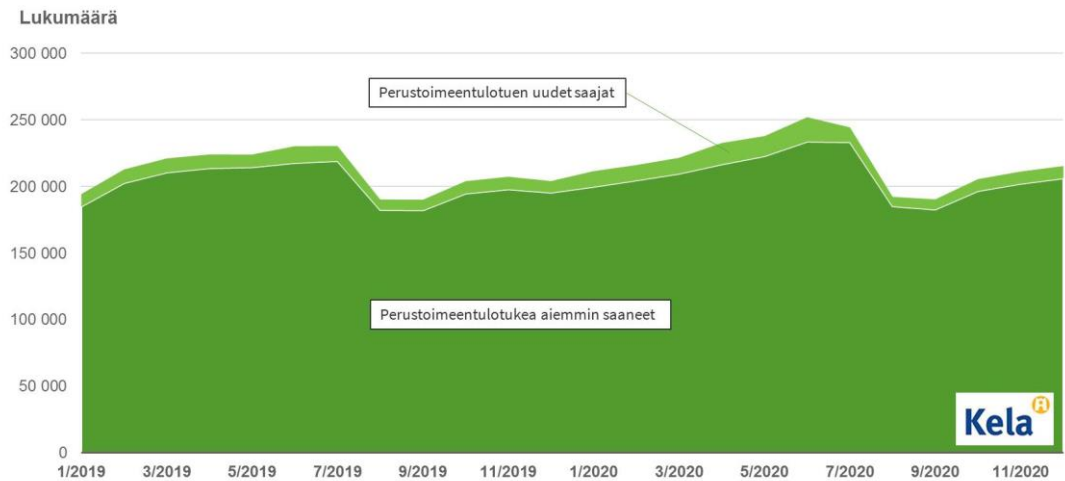
Tulokset perustuvat STM:n ja THL:n kyselyihin psykiatrisen erikoissairaanhoidon (lapset, nuoret, aikuiset) toimialajohtajille, joita on toistettu 1–2 kuukauden välein. Vuoden 2020 marras-joulukuun kyselyyn vastasi nuorten ja aikuisten osalta 13 sairaanhoitopiiriä tai kuntayhtymää (59 prosenttia kaikista), kun luku oli lasten osalta 15 sairaanhoitopiiristä tai kuntayhtymästä (68 prosenttia).

Perustoimeentulotuen ja työttömyysturvan saajamäärät ja hakemukset

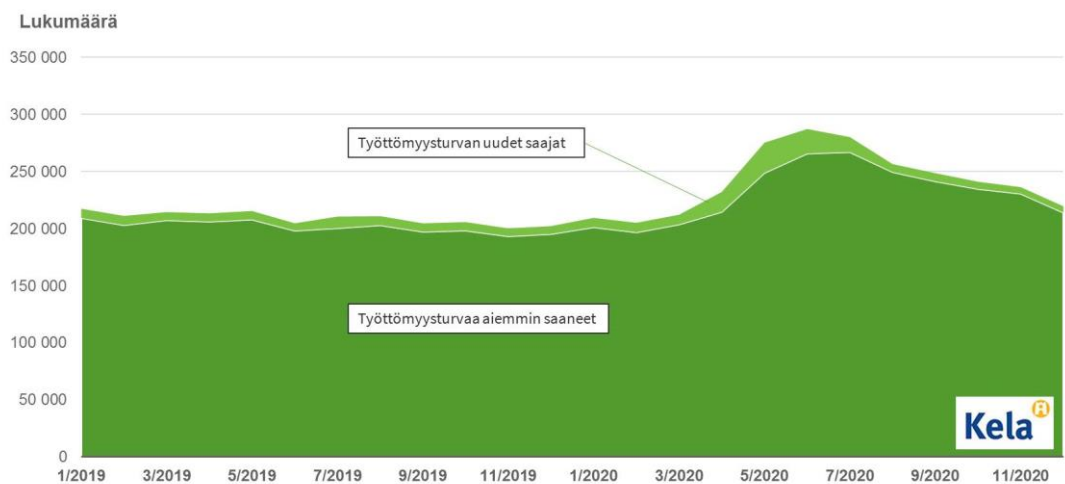
Merita Jokela, Vuokko Härmä ja Laura Kestilä

Kelan epidemiaseurannan mukaan perustoimeentulotuen saajamäärät kasvoivat syyskuun jälkeen loppuvuotta kohden. Marras-joulukuussa perustoimeentulotuen saajia oli hieman aiempaa vuotta enemmän.

Työttömyysturvaa saaneiden kokonaismäärä laski syyskuusta marraskuulle mutta kasvoi hieman joulukuussa. Uusien työttömyysturvaa saajien määrä oli korkeimmillaan touko-kesäkuussa (yli 20 000 uutta tuen saajaa kuukaudessa), mutta on kesästä asti laskenut. Joulukuussa uusia työttömyysturvan saajia oli noin 5400.

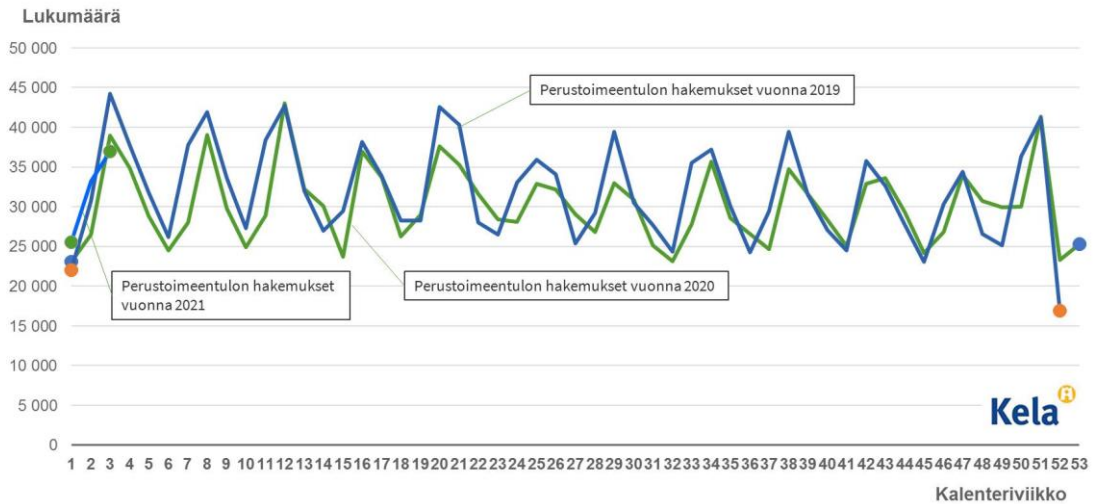

Kuvio: Perustoimeentulon saajat (uudet ja tukea aiemmin saaneet) kuukausittain 1/2019–12/2020.
Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

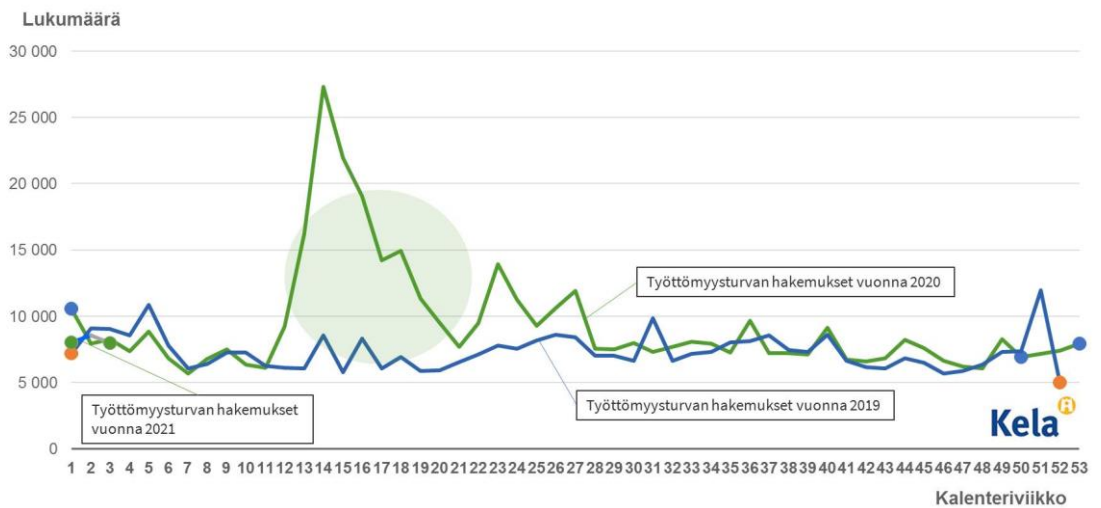

Kuvio: Työttömyysturvan saajat (uudet ja tukea aiemmin saaneet) kuukausittain 1/2019–12/2020.
Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Perustoimeentulotuen ja työttömyysturvan hakemusmäärissä on ollut normaalia viikoittaista vaihtelua viikoilla 1–2 ja hakemusten määrät näissä etuuksissa olivat hyvin lähellä edellisvuoden tasoa.

Kuvio: Perustoimeentulon hakemukset viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

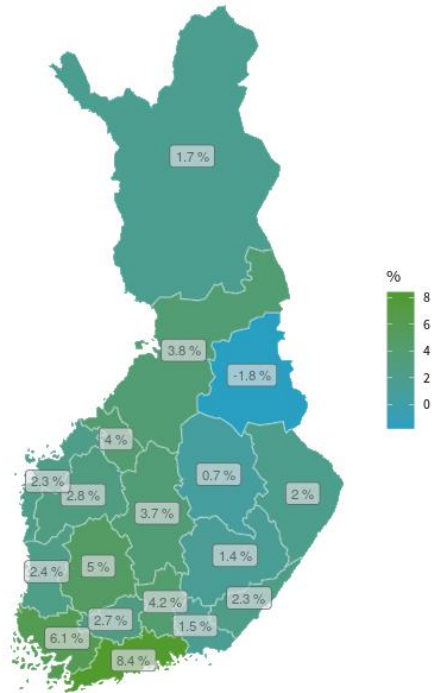

Kuvio: Työttömyysturvan hakemukset viikoittain vuosina 2019–2021. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Perustoimeentulotuen saajamäärät kasvoivat vain vähän vuonna 2020

Merita Jokela ja Tuija Korpela

Vuonna 2020 perustoimeentulotukea saaneiden määrä kasvoi viisi prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Eniten kasvoi 18–24-vuotiaiden perustoimeentulotukea saaneiden naisten määrä (10 prosenttia). Yli 65-vuotiaiden naisten joukossa tukea saaneiden määrä laski yhdeksän prosenttia. Toimeentulotuen saajien määrä kasvoi vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna kaikissa maakunnissa Kainuuta lukuun ottamatta, mutta kasvussa oli alueellista vaihtelua. Eniten kasvua oli Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa.

Lähde: Kela

Kuvio: Perustoimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrän muutos (prosenttia) vuodesta 2019 vuoteen 2020 maakunnittain. Lähde: Jokela ym. 2021. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

[Lue lisää: Toimeentulotuen saajamäärät kasvoivat vähän – koronaepidemia toi esiin järjestyksen joustavuuden.](#)

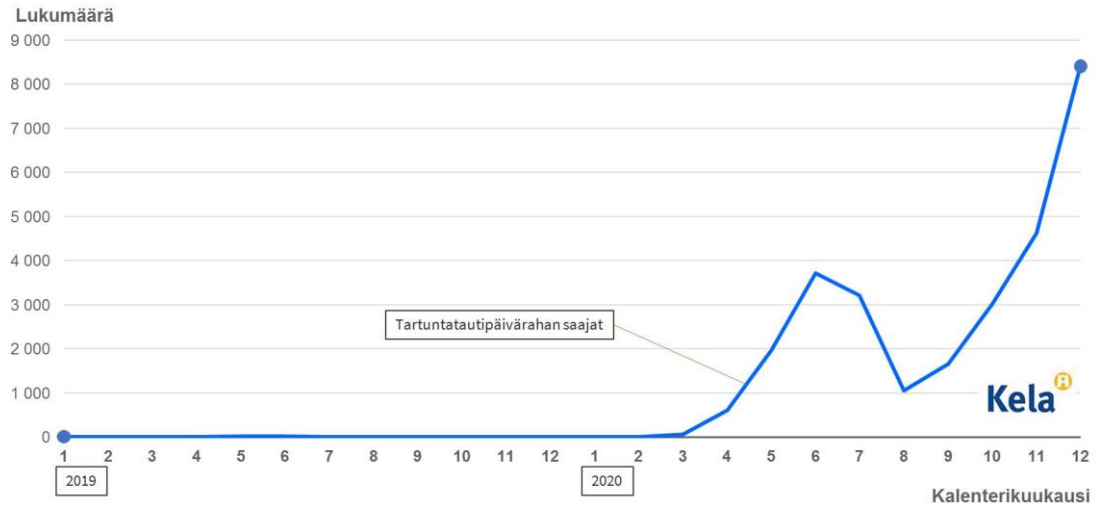
[Lue uutinen tästä linkistä](#)

Tartuntatautipäivärahan saajien määrä kasvoi voimakkaasti vuonna 2020

Vesa Jormanainen

Tartuntatautipäivärahan saajia oli joitakin kymmeniä kuukausittain vuonna 2019. Saajien määrä kasvoi nopeasti kahdessa aallossa vuoden 2020 huhti-elokuussa ja uudelleen syksyllä lähes 9000 saajaan joulukuussa 2020.

Kela voi maksaa tartuntatautipäivärahaa, kun työntekijä on määrätty olemaan poissa työstään jonkin tartuntataudin, esimerkiksi koronaviruksen, leviämisen estämiseksi. Alle 16-vuotiaan huoltajalla on oikeus tartuntatautipäivärahaan, jos lapsi on määrätty karanteeniin ja huoltaja ei siksi voi tehdä työtä. Tartuntatautipäivärahassa ei ole omavastuuaikaa, ja se korvaa täysimääräisesti työstä poissaolon, eristyksen tai karanteenin aiheuttaman ansionmenetyksen. Työntekijän päiväraha määräytyy sen palkan mukaan, jonka hän olisi saanut, jos hän olisi ollut töissä. Yrittäjän päiväraha määräytyy työstä poissaolon alkaessa voimassa olevan YEL- tai MYEL-vuosityötulon perusteella.

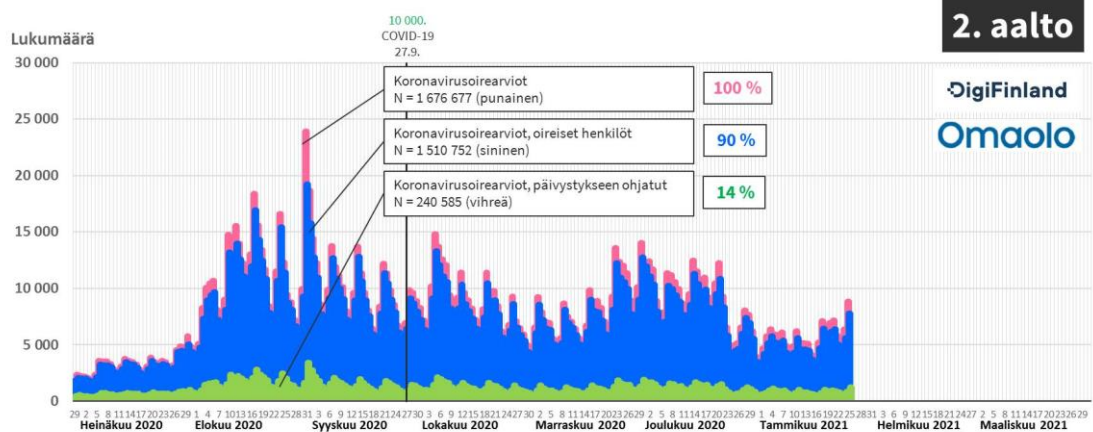
Kuvio: Tartuntatautipäivärahan saajat kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Lääkinnälliset tuotteet ja laitteet, sovellukset ja rokotteet

Omaolon suomenkielisten koronaviruksen oirearvioiden määrä puolittui vuodenvaihteessa

Vesa Jormanainen, Jari Numminen ja Leena Soininen

Joulukuussa 2020 pyhien aikana Omaolon koronaviruksen oirearvioita tehtiin noin puolet aiemmasta määrästä. Tammikuun puolivälin jälkeen – erityisesti viimeisten viikkojen aikana – oirearvioiden määrä näyttäisi palautuvan joulunpyhiä edeltävälle tasolle. Samaan aikaan myös koroviruksen testien lukumäärien esiintyvyys on ollut poikkeuksellisen pieni.

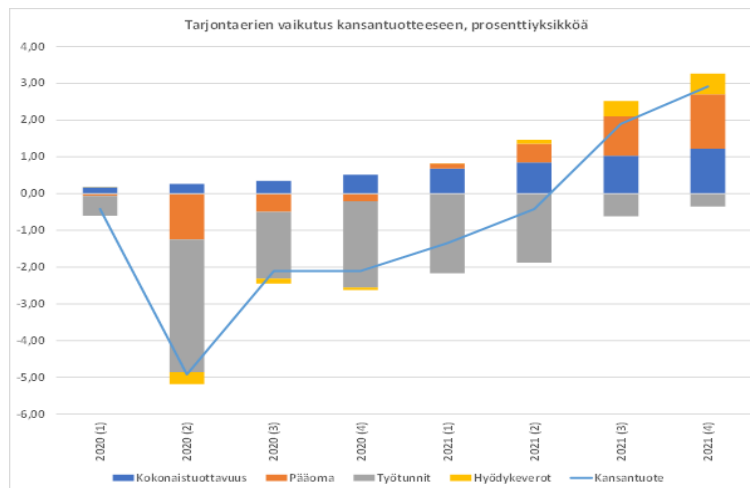
Kuvio: Suomenkieliset koronaviruksen oirearviot, oireiset ja kehotuksen hakeutua terveydenhuollon päivystykseen saaneet koronavirusepidemian toisen aallon aikana päivittäin 29.6.2020 alkaen. Lähde: DigiFinland Oy ja THL. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Vaikutukset kansantalouteen

Juha Honkatukia

Tilastokeskuksen marraskuun lopussa julkaisemien kansantalouden tilinpidon vuoden 2020 kolmannen vuosineljänneksen tietojen mukaan Suomen talous jatkoi korona-keväästä toipumistaan kansantuotteen kasvaessa edellisestä neljänneksestä 3,3 prosenttia.

Kuviossa 1 on esitetty kansantalouden tarjontatekijöiden kasvuhajotelma vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä vuoden loppuun ja arvio vuoden 2021 kehityksestä.

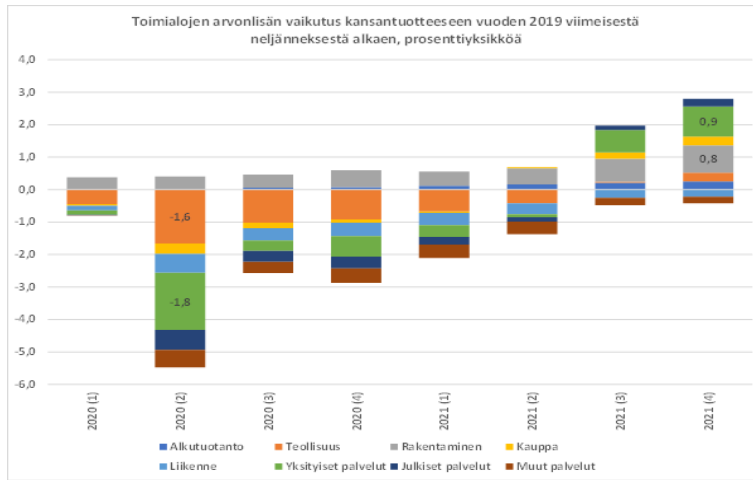
Kuvio: Kansantalouden kehitys Suomessa vuosina 2020–2021. Lähde: Tilastokeskus ja kirjoittaja. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Kansantalouden supistumisesta keväällä 2020 suuri osa johtui koronarajoitusten vaikutuksista yksityiseen kulutukseen. Tilastokeskuksen tietojen välillä kansantuotteen muutos vuoden 2020 ensimmäisen ja toisen neljänneksen välillä oli noin 4,5 prosenttia ja yksityisen kulutuksen vaikutus tähän muutokseen oli noin 3,3 prosenttiyksikköä; viennin kutakuinkin saman verran. Kolmannella neljänneksellä talouden toipuminen pääsi käyntiin, kun rajoituksia päästiin poistamaan, mutta syksyn mittaan pandemian toisen aallon hillitseminen alkoi taas vaatia rajoitusten tiukentamista. Edelleen on vaikea arvioida, kuinka kauan rajoituksia joudutaan jatkamaan.

Rokotusten alkamisen myötä näyttäisi siltä, että vuonna 2021 olisi mahdollista saada pandemian leviäminen rajoitetuksi. Koska rokotusten aikataulun suhteen on edelleen epävarmuutta, näyttää selvältä, että rajoituksia joudutaan jatkamaan kevään ajan.

Jos rajoituksia päästäisiin purkamaan vuoden 2021 kolmannen neljänneksen aikana, talouden toipuminen voisi vauhdittua. Tämä vaatii myös maailmantalouden epävarmuuksien selvenemistä ja ennen kaikkea Suomen vientimarkkinoiden elpymistä.

Koronan vaikutukset kohdistuvat talouteen epätasaisesti. Kuviossa 2 on esitetty arvio toimialojen arvonlisän kasvuvaikutuksista.

Kuvio: Toimialojen arvonlisän vaikutus kansantuotteeseen Suomessa vuosina 2020–2021. Lähde: Tilastokeskus ja kirjoittaja. Päivitetty verkkosivuille 27.1.2021.

Vuonna 2020 kotimaiset rajoitukset osuivat yksityisiin palveluihin, ennen kaikkea matkailun, liikenteen ja esimerkiksi kulttuuri- ja urheilupalveluihin ja leikkaavat edelleen näiden palvelujen kotimarkkinakysyntää. Myös näiden palveluiden vienti supistui, kun ulkomaiset matkailijat jäivät tulematta maahan matkustusrajoitusten vuoksi. Rajoitusten asteittainen purkaminen mahdollistaa palvelualojen elpymisen, mutta vientialojen toipuminen riippuu vientimarkkinoiden elpymisestä.

Teollisuuteenkin vaikutukset kohdistuivat epätasaisesti, kun metsäteollisuus, kemianteollisuus ja metallien valmistus supistuivat mutta monet konepaja- ja elektroniikkateollisuuden alat kasvoivat. Tämä voi liittyä siihen, että korona on koskettanut investointihyödykkeiden ja kulutustavaroiden markkinoita eri tavoin. Vuonna 2020 suuri osa näiden toimialojen arvonlisän supistumisesta liittyi työvoiman lomautuksiin, mutta niiden määrä palautui vuoden kolmannella neljänneksellä lähes alkuvuoden tasolle.

Marraskuun tietojen perusteella työttömyysaste näyttää sekin alkaneen palautua vuodentakaisille tasoille. Vielä ei ole selvästi nähtävissä tuotantokapasiteetin pysyvää laskua, vaan toipumisen edellytykset ovat olemassa. Vuoden 2021 aikana tähän eivät vaikuttane myöskään koronaan liittyvien tukitoimien rahoituskustannukset.